(Ulila v.) 200-aastane türnpuu ja sama vana haab, Siberi karjamõisas mõned vanad tammed, Peebu talu aias (Ulila v., Härjanurme külas) põline pärn, 200 a. vana, ligi 3 m ümber mõõta. Väike-Ulila koolimaja ümber kasvavad vanad, 100-aastased pärnad ja Suure-Ulila mõisat ümbritsevad vanad pärnad ja vahtrad. Peale selle kasvab üks põline õunapuu Ulila Rätsepa talus ja põlised kased Konguta Norra talu juures.

Kihelkonda piiravad loodest, põhjast ja kirdest laiad soode ja rabade alad, mis täidavad Virtsjärve endise nõo. Loodes olev Sangla soo kujutab enesest tüübilist kõrgraba, mille kumer pind tõuseb kuni 10 m üle ümbritsevate heinsoo-ribade. Emajõe luht ja kirdes olev Lauge soo on aga madalamad. Turba koosseisu analüüside järele otsustades seab L. v. z. Mühlen Virtsjärve ümbritsevate soode, muu seas ka Sangla soo tekkimise alguse litoriini-aja lõppu.

Loomad. Metsa vähesuse tõttu on Puhja kihelkond metsloomadest ja lindudest vaene. Hunte olla nähtud viimast korda Konguta metsas umbes 40 a. eest. Põtru, kitsi, rebaseid on veel olemas, kuid nende arv kahaneb järjest. Kähri ehk mäkri leidub siiski siin-seal. Metsa- ja veelindudest tuleb suuremal hulgal ette parte. Väga harva näitab end kanakull.

Keeri järv on kaladest rikas. Kõige rohkem on siin latikaid, kes omavad sagedasti kaunis ebaharilikku suurust, peale selle havid, ahvenad, särjed, säinad, kogred, linaskid, valged viidikad. Järve kalarikkus on seletatav selge läbivoolava veega ja taimestiku- ning planktonirikkusega. Ka on kaladel vaba ühendus Emajõe ja Keeri järve vahel Ulila jõe kaudu.

Maastikud. Suurem osa kihelkonnast on maastikuliselt väga ühtlane. Madalad, laud, põldudega kaetud kühmad ja künnised vahelduvad mitmes sihis looklevate lauveeruliste moldorgudega, mis enamasti soiste luhtade ja hõreda põõsastiku all. Talud on ilma kindla korrata laialipillatud kühmade lael ja jalal, neid ühendavad risti-rästi jooksvad teed. Kõige parema ja laiaulatuslisema ülevaate sellest maastikust saab kõrgelt kühmalt Viljandi-Tartu maantee kohal, Puhja ja Kavilda vahel. Siin avaneb silmale kogu lai poolsaarjas kõrgustik ja seda kolmest küljest piiravad madalad soo-alad.

Maastikku toob pisut vaheldust sügav järsuveeruline Kavilda ürgorg oma rohkearvuliste sügavate lisa-sälkorgudega. Oru veerud on enamasti tiheda puistuga kaetud, kuna lamm on madalate roht-taimistute all. Talud vaatavad ülevalt veerult alla; all lammil, oja ääres, on ainult mõni veski ja selle taga lai paisjärv.

4. Inimene.

Elamud ja asulad. Enam jagu taluelamuid on veel vanatüübilise ehitusviisiga. Eraldi rehealuseist seisvaid elumaju on kihelkonnas kõigest 75—80 talul, peale selle veel väikemaapidajate elamud Kavildas ja uued asunikkude majad Ulilas ning Kongutas. Viimasel ajal on hakatud rohkesti ehitama ka savihooneid. Kõrvalhooned on